

Vastuullisuus kestävän biotalouden perustana

MMT, aluejohtaja Kirsi-Marja Korhonen, Metsähallitus

Kestävyys on yksinkertaisimmillaan sitä, että nykysukupolvet eivät syö elämisen edellytyksiä tulevilta sukupolvilta. Biotalous perustuu siihen, että sadonkorjuu kohdistuu uuteen kasvuun eikä pääoma ja kasvukyky vähene. Suomessa metsätaloutta on harjoitettu suunnitelmallisesti jo 1800-luvulta tavoitteena, että metsiä hakataan vähemmän kuin ne kasvavat. Tässä on onnistuttu huikean hyvin. Puuston määrä Suomen metsissä on sadassa vuodessa 1,7 kertaistunut. Lapissa tästä kestävyiden periaatteesta lipsuttiin vain 1950-1960 -lukujen vaihteessa, kun poliittisella päätöksellä todettiin, että sotakorvausten ja sodasta toipuvan maan jälleenrakennuksen vuoksi hakkuut tulee tehdä suurempina kuin kestävät suunnitelmat osoittivat. Metsät kuitenkin uudistettiin, ja nyt puustoa on metsissämme 417 milj. m³, kun 1970-luvulla sitä oli 270 milj.m³.

Näkökulma on kuitenkin liian kapea. Kestävä kehitys on syytä määritellä paljon laajempaan. YK:n 17 kestävän kehityksen tavoitetta (Agenda 2030) on laadittu *kääntämään globaali kehitys uralle, jossa ihmisten hyvinvointi ja ihmisoikeudet, taloudellinen vauraus ja yhteiskuntien vakaus turvataan ympäristön kannalta kestäväällä tavalla. Lisäksi poistetaan maailmasta äärimmäinen köyhyys kaikissa muodoissaan.*

Agenda 2030 tavoitteet kuvaavat kestävyiden laajempaan yhteiskunnallisena ja luonnon kestävyttä kuvaavana vastuullisuutena. Vastuullisuudesta puhutaan nykyisin paljon. Mutta puhe ilman tekoja on vain viherpesua. Aito vastuullisuus tarkoittaa tavoitteellista tekemistä ja yhteistä kehittämistä kestävämmän, vastuullisemman, tasa-arvoisemman ja yhdenvertaisemman tulevaisuuden puolesta.

Metsähallitus on valtion metsien ja vesien hoitajana keskeinen toimija kestävän biotalouden kehittämisessä. Metsähallituksen vastuullisuusperiaatteissa ja -ohjelmassa on määritetty toimet, joilla vaikutetaan YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseen. Lähtökohtana on, että Metsähallituksen toiminnan olemassaolon oikeutus voidaan saavuttaa vain parhailla

käytännöillä ja eri sidosryhmien tarpeiden yhteensovittamisella siten, että ne hyödyttävät ihmisiä, yhteiskuntaa ja luontoa mahdollisimman hyvin.

Metsähallituksen vastuullisuustyötä ohjaavat vastuullisuuspolitiikka, vastuullisuusohjelma ja toimintatapaohje (Code of Conduct). YK:n Kestävän kehityksen toimintaohjelma (Agenda 2030) sekä YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevat ohjaavat periaatteet (UNGP) luovat pohjan ohjelmalle. Vastuullisuusohjelmassa on kuvattu kestävän tuotannon perusta laajasti ymmärrettynä:

Johdamme ja toimimme eettisesti. Kunnioitamme ihmisoikeuksia. Varmistamme oikeudenmukaisen ja tasapuolisen toiminnan ja kohtelun. Emme suvaitse syrjintää, kiusaamista tai häirintää.

Huomioimme ilmastovaikutukset, ilmastonmuutokseen sopeutumisen, luonnon monimuotoisuuden sekä kestävän talouden ja työllisyyden kaikessa toiminnassamme.

Tuotamme valtiolle taloudellista ja yhteiskunnallista arvoa. Taloudellinen arvo muodostuu valtiolle tehtävästä tuloutuksesta ja liiketoiminnan omaisuuden pitkän aikavälin tuottomahdollisuuksien kehittämisestä. Yhteiskunnallinen arvo syntyy julkisten hallintotehtävien toiminnan, liiketoiminnan ja liiketoiminnassa huomioon otettavien yleisten yhteiskunnallisten velvoitteiden yhteisvaikutuksista. Metsähallituksen toiminnalla on huomattava vaikutus aluetalouteen yhteistyöyritysten ja paikallisten asiakkaiden kautta.

Tunnistamme vastuullisuuden kannalta olennaiset alueet toiminnassamme sekä niihin liittyvät riskit, joita hallitsemme osana riskienhallintajärjestelmää. Valvomme vastuullisuuden noudattamista ja toteutumista sekä ryhdymme tarvittaessa korjaaviin toimenpiteisiin.

Metsähallituksen vastuullisuusohjelman painopistealueet ovat: Johtaminen, ihmiset, yhteiskunta ja ympäristö. YK:n kestävän kehityksen tavoitteet, joihin toiminnalla vaikutetaan, on kohdennettu painopistealueittain:

Johtaminen: *Johdamme vastuullisuutta eettisesti ja tietoon perustuen sekä kehittämällä toimintaa ja digitaalisia palveluja yhdessä asiakkaiden ja kumppanien kanssa.*



Ympäristö: Turvaamme biologista monimuotoisuutta ja vastaamme arvokkaiden luontotyyppien sekä eläin- ja kasvilajien suojelusta, hoidosta ja seurannasta hallinnassamme olevilla alueilla. Pyrimme toiminnallamme hillitsemään ilmastonmuutosta ja sopeutumaan sen tuomiin muuttuviin olosuhteisiin.



Ihminen: Kunnioitamme ihmisoikeuksia sekä varmistamme oikeudenmukaisen ja tasapuolisen toiminnan ja kohtelun niin henkilöstön, asiakkaiden, kumppaneiden kuin sidosryhmien osalta. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmamme edistää yhdenvertaisuutta ja poistaa syrjintää sekä työnantajatoiminnassa että palveluissa, jotka on suunnattu asiakkaille, kumppaneille, kansalaisille ja sidosryhmille. Suunnitelmassa linjataan myös toimet saamelaisten oikeuksien turvaamiseksi.



Yhteiskunta: Takaamme valtion maiden ja vesien parhaan kestävän hyödyn yli sukupolvien lisäten hyvinvointia ja alueiden elinvoimaa sekä yhteensovitamme alueisiin kohdistuvia odotuksia vastuullisesti ja vuorovaikutteisesti.



Olin mukana laatimassa Metsähallituksen vastuullisuusohjelmaa ja välillä pohdin, että paketoimmeko vain uusiin kääreisiin kaikkea sitä, mitä olemme aiemminkin tehneet. Mutta kyllä kyse on kuitenkin ajattelutavan laajentamisesta. Oman työn merkityksellisyyden pohtimisesta. Kestävä tuotanto on konkreettisia tekoja, joilla vastataan maailmanlaajuisiin haasteisiin. YK:n kestävän kehityksen tavoitteet ja ihmisoikeuksia koskevat periaatteet ovat yhteisesti sovittuja työkaluja kohti parempaa maailmaa. Meidän tehtävämme on muuttaa ne käytännön toimiksi.